

دادگاه‌های اختصاصی

همچنان که در ابتدای بحث دادگاهها اشاره شد دادگاه‌های اختصاصی دادگاههایی هستند که به اعتبار ماهیت و نوع دعوا یا به اعتبار افراد و طرفین دعوا تشکیل می‌گردند و عبارتند از:

دادگاههای نظامی

مجموعه دادگاهها و دادرهای نظامی تحت عنوان کلی سازمان قضایی نیروهای مسلح نامیده می‌شوند.

دادگاه انقلاب

دادگاههای انقلاب از جمله مراجع اختصاصی است که بنا به مقتضیات انقلاب در سال ۱۳۵۸ شکل گرفت و امروزه صلاحیت آن محدود به رسیدگی به موارد زیر است:

- ۱- کلیه جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی و محاربه یا افساد فی الارض
- ۲- توهین به مقام بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و مقام معظم رهبری
- ۳- توطئه علیه جمهوری اسلامی ایران یا اقدام مسلحانه و ترور و تخریب مؤسسات به منظور مقابله با نظام
- ۴- جاسوسی به نفع اجانب
- ۵- کلیه جرایم مربوط به مواد مخدر
- ۶- دعاوی مربوط به اصل ۴۹ قانون اساسی

دادگاه ویژه روحانیت

جایگاه خاص نهاد روحانیت در ایران و پایگاه معنوی این نهاد در جامعه باعث می‌گردد برای رسیدگی به تخلفات افراد روحانی، دادگاه خاصی تشکیل گردد و قضات آن از افراد روحانی انتخاب شوند تا ضمن آشنایی

بیشتر آنها با مسایل اشخاص روحانی، رسیدگی و اتخاذ تصمیم به گونه‌ای باشد که ضمن مجازات افراد خاطی، شأن روحانیت در جامعه دچار آسیب نگردد.

انتخاب رییس دادگاه ویژه روحانیت نیز با مقام معظم رهبری است.

دادگاه انتظامی قضات

قضات نیز همانند دیگر افراد جامعه ممکن است مرتکب تخلفاتی شوند در این گونه موارد، دادگاه خاص وجود دارد که تحت عنوان دادگاه انتظامی قضات به تخلفات آنها رسیدگی می‌نماید.

اصل ۱۶۸ قانون اساسی:

به جرایم سیاسی و جرایم مطبوعاتی در دادگاههای عمومی رسیدگی می‌شود و دادگاه خاصی برای آنها در نظر گرفته نشده است اما به دلیل این که جرایم سیاسی یا مطبوعاتی در مقایسه با جرایم عادی، از ویژگیهای متفاوتی برخوردارند برای رسیدگی به آنها حضور هیأت منصفه و علنی بودن جلسه دادگاه ضروری است.

آیت اله هاشمی شاهرودی

ایجاد امنیت عمومی برای تك تك افراد ؛ ایجاد امنیت ملی در مسایلی که بر علیه امنیت ملی است و ایجاد امنیت دینی و امنیت ارزشهای اسلامی و حفظ ارزشها و احکام الهی و اسلامی بر عهده دستگاه قضایی است.